

ค้นพบฟอสซิลปลาชื่อฮาอายุ150ล้านปี

ชื่อฮาเจอ ฟอสซิลปลานักล่า ยุคดึกดำบรรพ์หรือ

♦ อ่านต่อหน้า 19

ฟอสซิลปลา □ ต่อจากหน้า 1

สมัย 150 ล้านปี ซึ่งเป็นปลาระดุกแข็งน้ำจืดลำตัวยาว 30-90 ซม. ฟันเรียงกันคล้ายแท่งดินสอ ขากรรไกรแข็งแรง ทรงพลังและแหลมคม ตั้งชื่อไทย “อีสานอิกทิส เลิศบุศย์สี” เผยเป็นฟอสซิลปลาระดุกแข็งชนิดที่ 2 ตระกูล “อีสานอิกทิส” ที่เจอในไทย โดยก่อนหน้านี้เคยเจอเมื่อปี 49

เมื่อวันที่ 29 ต.ค. ผู้สื่อข่าวได้รับแจ้งว่ามีการพบฟอสซิลปลาในยุคดึกดำบรรพ์ จึงเดินทางไปพบผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ตีศรี นักวิจัยสาขาบรรพชีวินวิทยา (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ศึกษาวิจัยฟอสซิลปลาดึกดำบรรพ์ และผู้ค้นพบปลาดึกดำบรรพ์

ชนิดใหม่ของโลก โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร เปิดเผยว่า ฟอสซิลที่เจอเป็นปลาระดุกแข็งน้ำจืด ที่พบในยุคจูราสสิกตอนปลาย หรือเมื่อประมาณ 150 ล้านปีก่อน มีความยาวตั้งแต่ 30-90 เซนติเมตร จากการศึกษาลักษณะฟันที่เรียงกันคล้ายแท่งดินสอ และขากรรไกรที่แข็งแรงบ่งบอกได้ว่าปลาชนิดนี้มีขากรรไกรอันทรงพลังและฟันอันแหลมคมเป็นลักษณะเด่นของสัตว์นักล่าชื่อ “อีสานอิกทิส เลิศบุศย์สี” เป็นฟอสซิลปลาระดุกแข็งชนิดที่ 2 ในสกุล “อีสานอิกทิส” ที่มีการค้นพบในประเทศไทย หลังจากการค้นพบ “อีสานอิกทิส พาลาตทิส” ในปี พ.ศ. 2549

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระบุต่อว่า ชื่อสกุล “อีสานอิกทิส” หมายถึง ปลาระดุกแข็งที่พบในภาคอีสาน (Isan หมายถึง ภาคอีสาน และ Ichthys หมายถึงปลาระดุกแข็ง) ส่วนชื่อชนิด “เลิศบุศย์สี” ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติให้แก่ นายอำเภอเลิศบุศย์ กองทอง ผู้เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยผลักดันให้แหล่งขุดค้นภูน้อยดำเนินการมาได้ด้วยดี และให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

ทั้งวิชาการ สาธารณูปโภค ตลอดจนการผลิตค้นให้ภูน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงบรรพชีวินวิทยา ทั้งนี้ลักษณะสำคัญของปลาระดุกแข็งโบราณที่สังเกตได้ง่ายคือ ลักษณะเกล็ดรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ซึ่งในปัจจุบันสามารถพบได้ในกลุ่มปลาการ์เท่านั้น

สำหรับประวัติการค้นพบฟอสซิลชนิดใหม่นี้ ต้องย้อนกลับไปเมื่อปี พ.ศ. 2551 นักวิจัยจากกรมทรัพยากรธรณีและศูนย์วิจัยและการศึกษาบรรพชีวินวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับตัวอย่างฟอสซิลเกล็ดปลาซึ่งนายทองหล่อ นาคำจันทร์ ชาวบ้านตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง เป็นผู้ค้นพบและมอบให้นายอำเภอคำม่วงเป็นผู้ส่งมอบตัวอย่าง ทำให้เกิดการเข้าสำรวจพื้นที่บริเวณภูน้อย ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จ.กาฬสินธุ์ จึงพบตัวอย่างฟอสซิลปลาระดุกแข็งจำนวน 4 ตัวอย่าง ซึ่งมีความสมบูรณ์ยิ่งสำหรับการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะส่วนกะโหลก และฟันที่ทำให้สามารถแยกเป็นชนิดใหม่ของโลกได้

ดร.อุทุมพร กล่าวอีกว่า การค้นพบใหม่ครั้งนี้นอกจากจะเป็นการเพิ่มเติมชนิดใหม่ในสายวิวัฒนาการของปลาระดุกแข็งโบราณแล้ว ยังถือเป็นการปลดล็อกปริศนาการจัดกลุ่มปลาระดุกแข็งโบราณให้กระจ่างมากขึ้น จากเดิมที่มีจัดกลุ่มปลาระดุกแข็งโบราณ ที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มได้เข้าไว้ในสกุล “เลปี

▲ ฟอสซิลปลา...ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ตีศรี นักวิจัยสาขาบรรพชีวินวิทยา (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โชว์ฟอสซิลปลาดึกดำบรรพ์ (ภาพเล็ก) อายุประมาณ 150 ล้านปี ที่ค้นพบบริเวณภูน้อย ต.ดินจี่ อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์

โดเทส” เท่านั้น แต่จากการวิจัยสามารถระบุลักษณะที่ชัดเจนของสกุล “อีซานอิกริส” จนทำให้สามารถจัดกลุ่มปลาปริศนาที่ค้นพบในประเทศต่าง ๆ ให้เข้ามารวมอยู่ในสกุลอีซานอิกริสได้ถึง 2 ชนิด คือ “อีซานอิกริส ลาติฟรอนส์” และ “อีซานอิกริส ลูซิเวนซิส” โดยอีซานอิกริส ลูซิเวนซิส เป็นฟอสซิลปลาที่พบในประเทศจีน มีช่วงอายุใกล้เคียงกับชนิดที่พบในประเทศไทย คืออายุประมาณ 150 ล้านปี ในยุคจูราสสิก ขณะที่ “อีซานอิกริส ลาติฟรอนส์” พบในทวีปยุโรปในช่วงอายุประมาณ 90-100 ล้านปี ในยุคครีเทเชียส ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อ่อนกว่าที่พบในทวีปเอเชีย จึงเป็นหลักฐานหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงการแพร่กระจายชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิต ที่เริ่มต้นจากทวีปเอเชียและแพร่กระจายไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก.